

stavila država na kmetijski obrat v svrhu priprave potrebnih oskrbovalnih sredstev za armado in prebivalstvo in koliko zahtev bode še stavila, stoji vsakomur jasno pred očmi, ki je potek dosedanjih dogodkov in iz njih nastalih odredb zasledoval. Kmetovalec in kmetijstvo sta te zahteve doslej izpolnila in jih bosta tudi v bodočnosti izpolnila.

Ali še bolje bi stala preskrba porablajočih krogov, ako bi — razun drugih vzrokov, o katerih tukaj ne bomo razpravljali — naši kmetovalci s še bolj intenzivnim obratom zamogli izvršiti pridelek v pošteb pristnih snovi v še večji meri. Le pogledimo na Nemško, kjer je z visoko kulturo produkcijska možnost gospodarstev prav bistveno večja postala kakor pri nas, čeprav klimatične in zemljiške razmere tam niso tako ugodne kakor v naši državi.

Strokovni obrat kmetijstva in vseh njegovih panog je omogočen edino potom natančne strokovne izobrazbe mladega kmetovalca. V strokovni šoli se mu v predavanju kakor pri praktičnem ravnanju na šolskem gospodarstvu in z obiskom vzorno urejenih obratov vse to nudi, kar bode v bodoče na lastnem posestvu zamogel na korist prinašajoči način uporabiti. Ljudsko-šolska izobrazba se razširi in vgljubi in stavi kmetijskega posestnika v položaj, da skupno s temeljito strokovno izobrazbo ugodno velikim zahtevam, ki se jih stavi danes na kmetijstvo.

V deželi je večkrat prilika za mladega moža, da si pridobi to znanje v daljših ali krajših učnih tečajih. Imamo dve zimski šoli v Judenburgu in Andritzu, planinsko-gospodarsko deželno šolo v Grabnerhofu pri Admontu, deželno kmetijsko šolo v Grottenhofu in deželno sadjarsko ter vinogradniško šolo v Mariboru; zadnji dve izobražate v dve, oziroma triletnih tečajih sinove kmetijskih posestnikov za njih poklice, medtem ko pred par leti ustanovljena kmetijska

šola v sv. Jurju na južni železnici skuša doseči isti cilj v enoletnem tečaju v slovenskem jeziku. Vkljub temu, da velika vojna obrat teh šol bolj ali manj omeji, ki služijo pri nekaterih razni prostori v vojaške namene in stojijo učenci v vojni, se bode vendar skušalo, prirediti prihodnje šolsko leto, čeprav z gotovimi omejitvami.

Opozarja se torej vse one, ki hočejo to ali ono omenjenih šol obiskati, da naj naznanijo svoj pristop v zmislu pogojev, ki jih doposlje vsak zavod brezplačno. Za ubožne prosilce za sprejem obstojijo deželna prosta mesta kakor tudi ona drugih korporacij.

Nadalje se opozarja nato, da bodejo taki absolutni, ki iščejo kmetijske službe na srednjih in večjih posestvih, po vojni dovolj prilike imeli, pridobiti primerne službe brez težav. Že zdaj prihajajo tozadevna vprašanja na posamezne šole.

Posebno ugodnost pa nudi absolutom kmetijskih strokovnih šol nova brambena postava, ker se jih ne more nikdar k tretjemu službenemu letu v stalni armadi ali pa v deželni brambi obvezati, pa če so prostovoljno vstopili ali pa na glavnem ali poznejšem naboru asentirani bili.

Izpred sodišča.

Veleizdajski proces v Sarajevi.

K.-B. Sarajevo, 26. junija. Kot nadaljevanje veleizdajniškega procesa proti Principu in tovarišem se je izvršila te dni pred okrožno sodnijo v Travniku glavna razprava zoper 39 srednješolcem, ki so kot člani v službi velikarbske propagande stoječih srednješolskih organizacij zločin oziroma prestopke motenja javnega mira in reda zagrešili. Razprava je končala z obsodbo 31 obtožencev na zapor in ječo od enega meseca do treh let. Osem obtožencev bilo je oproščenih.

V svojem govoru izjavljal je državni pravnik dr. König: Leta dolgo se da zasledovati, kako je šolska ekspanzijska politika vsa sredstva porabila, da uresniči svoje cilje na zemlji naše monarhije. Ni skoraj nobene uredbe družbenega življenja, ki se jo ni sistematično za ta stremjenja vporabljalo. Velešrbsko gibanje delovalo je s celo vrsto zistemov. Medtem ko so na eni strani obstoječa društva s postavno pravilnim delokrogom poleg njih štatuaričnega delovanja razvijala širne akcije v interesu velešrbskih aspiracij, medtem ko so se širni krogi inteligence v službo tega hujskajočega dela podali, se je pod plaščem idealnih stremljenj med srednješolsko mladino ustanovljalo tajne družbe, kakor se je to ravno v tem slučaju zgodilo.

Ideja kulturnega edinstva naših slovanskih narodov, ki sama ob sebi nima ničesar državi nevarnega, se je zlorabila, da se ustanovi tajno družbo, ki si je stavila nalogo, mlade duše zmešati in jim vcepiti sovraštvo ter zaničevanje proti monarhiji kot dozdevnega nasprotnika jugoslovanske kulturne edinosti, ter doseči revolucijo duhov, kakor je to eden obtožencev izrecno povdarjal. Duševno središče tega gibanja je bil Belgrad, kjer so se vsi načrti skovali.

Državni pravnik je naglašal sledeči skupni uspeh glavne razprave: 1. da je aneksija Bosne in Hercegovine dala povod za propagiranje nacionalizma, istotako za ustanovitev družbe „Narodna obrana“; 2. da je imel ves srbsko-hrvatski nacionalizem končni cilj, odtrgati jugoslovanske province od monarhije in jih združiti s Srbijo, torej isti veleizdajski cilj, kakor „Narodna obrana“; 3. da je bila naloga nacionalizma, sejati z lastnimi organizacijami sovraštvo in zaničevanje zoper monarhijo, dinastijo, armado in vlado.

Državni pravnik je končal: Naša velika mogočna monarhija se kaže samo v teh dneh kot trdno zavetišče vseh svojih zvestih narodov, ki z združenimi močmi svojo veliko, lepo domovino proti sovražnikom na severu in jugu branijo. Marsikateri hrabrega boritelja za cesarja in državo najdemo med našimi zvestimi Bosnjaki in Hercegovci vseh ver. Ti in ne od Srbije najeti zahrbtni morilci bodejo

za bodoče generacije vzorni. Oni se bode vili; plevel pa, ki jo je sejala velešrbska genda v deželi, se mora s korenino iztati to pa je le mogoče z najstrožjo uporabo pa ki varuje državo in njene temelje proti dom take vrste, kakor so bili predmet te pravi.

Preki sod v Gradcu.

Gradec, 28. junija 1915. Sodnja kr. vojaškega poveljništva v Gradcu kot sod je po včeraj izvršeni razpravi naglega brezposelnega ključarskega pomočnika Klim a izpozvala krivim težkega žalja. Veličanstva ter ga je obsodila na smrti po ustreljenju. Pristojni pot je to sodbo potrdil, obenem pa je milo potom smrtno kazni v kazni dosm težke je če spreminil.

Tri smrtne obsodbe.

Temesvar, 28. junija. Divizijska v Temesvaru razglašala sledečo obsodbo: Dimitru, 34 let star, oženjen, kmet, anice, nadomestni rezervist v inf. reg. 61, Ruzsa, 38 let star, kmet, oženjen, nad v inf. reg. 61, iz Mosnice, Vincenc J nusz, 37 let star, blapec, oženjen, iz Mo vojni prostovoljec v 61. infant. regimenta so zaradi zločina lastnega poškodovanja v § 293 v.p.r., storjenega s tem, da tjudstvo maju t.l. v Temesvaru svoje noge z jes kislino ali kaj enakim polili, da bi se kronovin napravili za vojaško službo nesposobne, s karskeg so hoteli doseči svoj odpust, enoglasno pa opoz spoznani in zato po § 44, točka 2 v.p.r. da smrti po ustreljenju obsoj pol sve Smrtna kazen Tomaža Diemitru in Lazarja torej za se je milostnim potom v kazni 15 let karskih pootjatrene težke je če spreminila. Vincencu Jovanusz se je kazni dne 1. junij 5. uri popoldne na dvorišču garnizijske Temesvaru z ustreljenjem izvrš gre za kupnos domovi zega! naših r rali mi pomenh hišo ur bode v poročar del naj daj Sv je 20-l nabasa pa je z opet l Na La šil napade ranil. T. pa Prošnja vložil ali vojak sam, ki želi blatt" oproščen, in sicer pri svojem poveljništvu, dr. Fr pa njegovi domači potom okr. glavarstva. Dilli V dopustnih listih je natančno dne 28 vedano, zakaj je bil dopust podeljen. Dopu burgu listi dajo pravico do proste vožnje na klient leznih. Ako se vojak po preteklem dopustu želi vrne na svoje mesto, se strogo kaznuje. ste jo Nadzorovanje. Ali vojaki, ki imajo za dopust, res opravljajo žetvena opravila, nadz bil do je občina in politična oblast. Če bi se dopustem, ki ne ukvarjali z žetvenim delom, mora okra z nara glavarstvo takoj povzročiti, da se vrnejo v vložiti. ško službo, predno poteče dopust. Med do Sedem stom dobijo vojaki svojo vojaško plačo nepri bi če šano in tudi njihove družine obdržijo pod 3000 l Posamezne občine ali tudi posamezni volk u delci lahko prosijo pri okrajnem glavarstvu. Ju se jim dovolijo za delo oddelki do 20 mož. del je stanovanje in hrano te odelkov morajo skla. k. občine ali posamezni posestniki, katerim so 58. in dovolili ti vojaški oddelki. Hrana in stanovanje T te oddelke se plača od vojaške oblasti, vendar vrli ne same odškodnina znašati več, kakor je dolo dolf d za tisti kraj, kjer je stalno nameščeno doti Haloza moštvo. To odškodnino za hrano in stanova mora poveljnik dotičnega oddelka plačati pri čini proti potrdilu.

Slatin-paša.

Prinašamo sliko znanega afričanskega potnika in učenjaka plem. Slatin-paša, ki se je zdaj v navdušenju za domovino in ogorčenju nad laškim izdajalstvom oglašil prostovoljno k vojaški službi zoper Italijo. Slatin-paša bil je l. 1857 pri Dunaju rojen; prišel je kot trgovec v Egipt, spremlil l. 1875 Henglina v Chartum in napravil samostojno znanstveno potovanje v takrat še neznan Džebel Nabur. Potem je ugodil na Avstrijskem svoji vojaški dolžnosti, se udeležil vojne v Bosni, šel potem zopet v Egipt in postal

Freiherr v. Slatin-Pascha

l. 1881 generalni gubernator Dar Fura. V boju proti Mahdistem bil je v 27 bitkah zmagovit; po porazu pri Hiks paša se je moral l. 1884 udati in so ga odpeljali v Omdurman. Mahdi ga je držal 10 mesecev v verigah. Po 11-letnem jetništvu se mu je posrečilo l. 1895 pobegniti; deloma k nogam, deloma na kameli prišel je skozi puščavo v Assua. Naš cesar mu je dal plemstvo. Zdaj je ta izkušeni mož, kakor rečeno, vstopil v našo armado, da se udeležijo bojov proti italijanskemu Judežu.